

Съвременен превод

Language: български (Bulgarian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Bulgarian Easy-to-Read Version © 2000 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-16 from source files dated 2017-08-16.

f81bdf6b-f64b-5c00-a70f-cb43437b4e56

ISBN: 978-1-5313-1300-5

Писмото до
евреите

Бог ни говори чрез своя Син

1 В миналото много пъти и по различни начини Бог говори на прадедите ни чрез пророците. ²Но през тези последни дни той говори на нас чрез своя Син, когото определи да бъде наследник на всичко и чрез когото сътвори вселената. ³Синът е сиянието на неговата слава и точното отражение на неговата същност. Той крепи всичко чрез могъщото си слово. След като жертва себе си, за да очисти хората от греховете им, той седна от дясната страна на Величието във висините. ⁴Бог го направи да превъзхожда ангелите, също както и името, което наследи, превъзхожда тяхното.

⁵Защото нима има ангел, на когото Бог някога е казал:

„Ти си моят Син.

Днес аз станах твой Баща“? *Псалм 2:7*

Или пък е казал:

„Аз ще му бъда Баща,

а той ще ми бъде Син“? *2 Царства 7:14*

⁶Когато представя на света своя първороден Син, Бог казва:

„Всички Божии ангели да му се поклонят.“* *Второзаконие 32:43*

⁷За ангелите той казва:

„Във ветрове† превръща ангелите си и в огнени пламъци

— служителите си.“ *Псалм 104:4*

⁸Докато за Сина си казва:

„Престолът ти, о Боже, ще е вечен. Със справедливост ще управляваш царството си.

⁹Ти винаги си обичал правдата и си мразил неправдата.

Затова Бог, твоят Бог, те е помазал с по-голяма радост,

отколкото онези, които са с теб.“

Псалм 45:6-7

¹⁰Бог казва още:

„В началото ти положи основите на земята, Господи, небесата са дело на твоите ръце.

¹¹Те ще изчезнат, но ти ще останеш.

Ще овехтеят като всяка дреха.

¹²Ще ги сгънеш като наметало

и също както става с дрехите, те ще се променят.

Но ти оставаш същия и твоите години нямат край.“ *Псалм 102:25-27*

¹³Нима има ангел, на когото Бог някога е казал:

„Седни от дясната ми страна, докато подчиня твоите врагове на властта ти“? *Псалм 110:1*

¹⁴Нали всички ангели са духове, които служат на Бога и са изпратени да помагат на онези, които ще наследят спасение?

Нашето спасение е
по-велико от закона

2 Затова трябва да отдаваме по-голямо внимание на нещата, които сме чули, за да не се отклоним от верния път. ²Защото законът, който бе даден чрез ангели, имаше такава сила и всяко негово нарушаване и неподчиняване получи своето заслужено наказание.

***1:6** „Всички ... поклонят“ Цитат от Септуагинта (гръцкия превод на Стария Завет) и част от ръкописа на книгата, намиращ се сред свитъците, открити край Мъртво море.

†**1:7** *ветрове* Гръцката дума означава също „духове“.

‡**1:13** *докато ... властта ти* Букв.: „докато направя враговете ти столце за краката ти“.

³ Възможно ли е тогава да избегнем наказанието, ако пренебрегнем такова велико спасение? Пръв Господ провъзгласи това спасение, а след това пред нас го потвърдиха всички, които го бяха чули. ⁴ Към тяхното свидетелство Бог добави своето, като вършеше знамения, чудеса и различни чудотворства, и даваше на хората различни дарби на Святия Дух според волята си.

Христос прие човешки образ, за да спаси хората

⁵ Не на ангелите Бог подчини бъдещия свят, за който говорим.

⁶ По-скоро някъде в Писанията се казва:

„Какво е човекът, че да си загрижен за него?

Или човешкият син,* че да мислиш за него?

⁷ За малко го постави по-долу от ангелите,

увенча го със слава и чест

⁸ и всичко подчини на властта му.“

Псалм 8:4-6

Като подчини всичко на властта му, Бог не остави нищо, което да не му е подвластно. Но засега все още не виждаме той да управлява така. ⁹ Исус беше поставен за малко по-долу от ангелите, но вече го виждаме увенчан със слава и чест заради начина, по който страда и умира. Според Божията благодат Исус трябваше да умре за цялото човечество.

¹⁰ Бог е този, за когото и чрез когото всичко съществува. Той искаше да има много синове и дъщери, които да споделят неговата слава. И извърши онова, което трябваше — направи съвършен Онзи, който ги поведе към

спасение. Бог направи Исус истински Спасител чрез неговото страдание.

¹¹ Онзи, който прави хората святи, и онези, които са станали святи, имат един и същ Баща и затова Исус не се срамува да ги нарече свои братя и сестри. ¹² Той казва:

„Ще известя името ти на братята и сестрите си, ще те прославя с песни в църквата.“

Псалм 22:22

¹³ И отново:

„На Бога ще се надявам.“ *Исаия 8:17*

И още:

„Ето ме: мен и децата, които Бог ми даде.“ *Исаия 8:18*

¹⁴ И тъй като тези деца са хора от плът и кръв, той стана точно като всички останали човешки същества, за да може чрез смъртта си да унищожи този, който има власт над нея — дявола, ¹⁵ и да освободи онези, които заради страха си от смъртта цял живот са били държани в робство. ¹⁶ Съвсем ясно е, че не на ангелите помага Исус, а на Авраамовите потомци. ¹⁷ Затова той трябваше по всичко да прилича на братята и сестрите си, за да стане милостив и верен първосвещеник в служба на Бога и да заличи греховете на хората. ¹⁸ И понеже самият той беше подложен на изкушения и страдания, сега може да помага на онези, които са изкушавани.

Исус е по-велик от Моисей

З Затова, святи братя и сестри, които участвате в небесното призвание, помислете за Исус, Божия пратеник и първосвещеник на вярата, която изповядваме. ² Той беше верен на Бога, който го постави

***2:6 човешкият син** Може да означава всеки човек, но обикновено с името „Човешки Син“ (вж. речника) се нарича Исус, който показва какви трябва да бъдат хората според Божия план.

на този пост, също както бе поставил Моисей, и направи всичко, което Бог искаше от него в Божия дом.³ Но Исус заслужи по-голяма почит от Моисей, също както строителят получава по-голяма почит от дома, който е построил.⁴ Всеки дом е построен от някого, а строителят на всичко е Бог.⁵ Моисей беше верен като служител в целия Божий дом и свидетелстваше за онова, което Бог щеше да каже в бъдеще.⁶ А Христос е верен като Син в Божия дом и този дом сме ние, ако успеем да запазим смелостта и надеждата, с която радостно се гордеем.

Продължавайте да следвате Бога

⁷ Затова, както казва Светият Дух: „Ако днес чуете Божия глас,⁸ не закоравявайте сърцата си както в миналото, когато се разбунтувахте срещу Бога, както в онзи ден на изкушение в пустинята.⁹ Там предците ви изпитаха мен и търпението ми и четиридесет години гледаха могъщите ми дела.¹⁰ Затова се разгневих на хората от онова поколение и казах: «Те винаги се заблуждават в мислите си и никога не са познавали моите пътища.»¹¹ И в гнева си се заклек: «Никога няма да влязат в моята почивка!»¹² И така, братя и сестри, внимавайте кой от вас да няма зло, невярващо сърце и да изостави живия Бог.¹³ Напротив: насърчавайте се един друг всеки ден, докато все

още е „днес“, така че никой да не бъде измамен от греха и да стане коравосърдечен.¹⁴ Защото сме участници заедно с Христос и така ще бъде, ако до края се държим здраво за увереността, която имаме в началото.¹⁵ Както е казано: „Ако днес чуете Божия глас, не закоравявайте сърцата си както в миналото, когато се разбунтувахте срещу Бога.“ *Псалм 95:7-8*

¹⁶ Кой чува Божия глас и се разбунтуваха? Не бяха ли това всички онези, които Моисей изведе от Египет?¹⁷ Към кого беше Божият гняв четиридесет години? Не беше ли към всички онези, които съгрешиха и оставиха костите си в пустинята?¹⁸ За кои Бог се заклек, че никога няма да влязат в неговата почивка? Не бяха ли това непокорните?¹⁹ И така, виждаме, че тези хора не можаха да влязат, защото не вярваха.

4 А Божието обещание да влезем в неговата почивка все още остава, затова да внимаваме кой от вас да не го пропусне.² Нали както на нас, така и на тях бе проповядвана Благата вест, но посланието, което чува, не им помогна, защото когато го чува, не го приеха с вяра.³ А ние, които повярвахме, можем да влезем в тази почивка, както Бог каза: „И в гнева си се заклек: «Никога няма да влязат в моята почивка!»“ *Псалм 95:11*

Той каза това, въпреки че със сътворението на света бе свършил делото си.⁴ Някъде в Писанията ето какво казва за седмия ден: „И в седмия ден Бог си почива от всичките си дела.“⁵ А на друго

* 4:4 Цитат от Бит. 2:2.

място в Писанията повтаря: „Никога няма да влязат в моята почивка.“*

⁶ Някои все пак ще влязат там. Но тези, които първи чува Благата вест, не влязоха поради неподчинението си. ⁷ Ето защо Бог отново определя ден, наричайки го „днес“, за който говори много години по-късно чрез Давид в цитирания по-горе откъс:

„Ако днес чуете Божия глас, не закоравявайте сърцата си.“ *Псалм 95:7-8*

⁸ Ако Исус Навин† ги беше завел в обещаната от Бога почивка, по-късно Бог не би говорил за друг ден. ⁹ Значи за Божия народ съботната почивка все още предстои. ¹⁰ Защото всеки, който влезе в Божията почивка, също си почива от своя труд, точно както Бог си почива от своя. ¹¹ Затова да направим всичко възможно да влезем в тази почивка и никой да не падне, следвайки същия пример на непокорство.

¹² Божието слово е живо и действено. То е по-остро от кама — врязва се дълбоко в нас чак до мястото, където се разделят душа и дух, стави и костен мозък; съди мислите и намеренията на сърцето ¹³ и няма нищо в цялото творение, което може да остане скрито от погледа му — всичко е голо и открито пред очите на Онзи, пред когото ще отговаряме.

Исус — великият първосвещеник

¹⁴ Имаме велик първосвещеник, който е преминал през небесата — това е Исус, Синът на Бога — затова нека се държим здраво за вярата, която изповядваме. ¹⁵ Защото нашият

първосвещеник не е такъв, че да не може да разбира слабостите ни. Напротив: имаме първосвещеник, който като нас беше изкушаван по всякакъв начин, но никога не съгреша. ¹⁶ Затова да пристъпим уверено към престола на благодатта, за да получим милост и намерим благодат, която да ни помага при нужда.

5 Всеки първосвещеник се избира измежду хората, за да служи на Бога от тяхно име и да принася дарове и жертви за грехове. ² Той е в състояние да разбере как се чувстват онези, които са невежи и правят грешки, понеже слабостта е част и от неговата природа, ³ а щом има слабости, трябва да принася жертви както за греховете на хората, така и за своите грехове.

⁴ Да бъдеш първосвещеник е чест, която никой не си присвоява сам. Бог удостоява с нея единствено онзи, когото призовава, както беше Аарон.

⁵ Така и Христос не си присвои сам славата на първосвещеничеството, а Бог го избра, като каза:

„Ти си моят Син.

Днес аз станах твой Баща.“ *Псалм 2:7*

⁶ А в друго Писание казва:

„Ти си свещеник завинаги,

също като Мелхиседек.“ *Псалм 110:4*

⁷ В дните на своя земен живот със силни викове и сълзи Исус отправяше молитви и молби към Онзи, който можеше да го спаси от смърт. Исус беше чут заради своето почтително смирение. ⁸ Макар че беше Божият Син, чрез страданията си той се научи на послушание. ⁹ След като бе направен свършен,

*4:5 Цитат от Пс. 95:11.

†4:8 *Исус Навин* След смъртта на Моисей Исус Навин става водач на израелтяните и ги завежда в обещаната от Бога земя.

той стана източникът на вечно спасение за всички, които му се подчиняват.¹⁰ Тогава Бог го издигна за първосвещеник, също като Мелхиседек.

Авторът предупреждава

¹¹ Много можем да говорим за тези неща, но е трудно да ви бъдат обяснени, тъй като сте станали хора, които бавно проумяват.¹² Би трябвало сега вече вие да сте учители, а отново имате нужда някой да ви учи на основните начала на Божиите учения; нуждаете се от мляко, а не от твърда храна!¹³ Всеки, който се храни с мляко, е още бебе и е неопитен в правилното учение.¹⁴ А твърдата храна е за зрели хора, които чрез постоянно практикуване са обучили духовните си сетива да различават доброто от злото.

6 Затова да оставим зад гърба си началните уроци за Христос и да продължим напред към зрелостта. Да не се връщаме пак към онова, с което започнахме. Започнахме с това, че се покаяхме от делата, водещи към смърт, и повярвахме в Бога.² Бяхме научени за кръщенията,* а също и за полагането на ръце, за възкресението на мъртвите и за вечния съд.³ И с Божието позволение ще сторим това.

⁴ Не е възможно да накараме да се променят онези, които веднъж са били просветени, вкусили са от небесния дар, получили са от Святия Дух,⁵ опитали са добротата на Божието слово и силите на Божия бъдещ свят,⁶ а след всичко това са отпаднали. Невъзможно е да ги накараме да се покаят и положат

ново начало, защото те отново разпъват на кръста Божия Син и го излагат да бъде позорен пред всички.

⁷ Земя, която попива падащия върху нея дъжд и дава реколта, полезна за онези, които я обработват, получава Божието благословение.⁸ А земя, която ражда тръни и бодили, е ненужна и е заплашена от проклятие, и ще бъде унищожена с огън.

⁹ Макар че говорим така, за вас, скъпи мои, с увереност очакваме нещо по-добро, нещо, което ще ви донесе спасение.¹⁰ Защото Бог е справедлив и няма да забрави труда ви и любовта ви към него, изразена в служението, което оказахте и продължавате да оказвате към хората му.¹¹ Нашето желание е всеки от вас да показва същото усърдие до края, за да получите онова, за което се надявате,¹² да не ставате мързеливи, а да подражавате на онези, които чрез вяра и търпение наследяват обещанията, дадени от Бога.

¹³ Когато Бог даде своето обещание на Авраам, той се закле в себе си, тъй като нямаше друг по-велик, в когото да се закълне.¹⁴ Той каза: „Щедро ще те благословя и ще ти дам многобройно потомство.“[†]
¹⁵ Авраам търпеливо чакаше и получи обещаното.

¹⁶ Хората винаги се заклеват в някой по-велик от тях, потвърждавайки с клетвата истинността на думите си, и това слага край на всички спорове.¹⁷ Бог искаше ясно да покаже на наследниците на обещанието неизменността на намерението си и затова даде гаранция, като се

***6:2 кръщения** Тук думата „кръщения“ може да означава християнското кръщение (кратко потапяне във вода, символично „погребение“) или да се отнася до еврейските церемониални измивания.

[†]**6:14** Цитат от Бит. 22:17.

закле. ¹⁸Направи го, така че чрез тези две неотменими действия, в които е невъзможно Бог да лъже, ние, които сме прибягнали при него, търсейки безопасност, да бъдем силно насърчени да се държим за надеждата, която ни се предлага. ¹⁹За душата ни тази надежда е като здрава и сигурна котва. Тя влиза във вътрешното светилище зад завесата, ²⁰където като предвестник заради нас влезе Исус и стана първосвещеник за вечни времена, също като Мелхиседек.

Свещеникът Мелхиседек

7 Този Мелхиседек беше цар на Салим и свещеник на Всевишния Бог. Той посрещна Авраам, който се връщаше след победата си над царете, и го благослови. ²Авраам му даде една десета от спечеленото. А името на Мелхиседек има две значения: първото е „цар на правдата“, а второто — „цар на Салим“, което означава „цар на мира“. ³Не се знае кой е баща му и коя е майка му, нито пък от кой род е*; не се знае кога е роден, нито кога е умрял. И той като Божия Син остава свещеник завинаги.

⁴Виждате колко велик е бил този човек, щом даже патриархът Авраам му даде една десета от плячката си. ⁵Законът повелява на онези потомци на Левий, които встъпват в свещеническа служба, да събират десятък от народа, тоест от собствените си сънародници, макар че те също са потомци на Авраам. ⁶А Мелхиседек не беше от рода на Левий, но взе десятък от Авраам и

го благослови — благослови този, който имаше Божиите обещания. ⁷Несъмнено е, че благославящият стои по-високо от благославяния. ⁸Свещениците, които събират десятък, са смъртни, а за Мелхиседек Писанието твърди, че още е жив. ⁹Би могло дори да се каже, че Левий, който получава десятъци, в действителност плати своя десятък чрез Авраам, ¹⁰защото Левий е бил в тялото на своя праотец, когато Мелхиседек го е срещнал.

¹¹Но ако можеше да се постигне съвършенство чрез левитското свещеничество (въз основа на което хората получиха закона), защо тогава трябваше да се появи друг свещеник: като Мелхиседек, а не като Аарон? ¹²А когато има промяна в свещеничеството, трябва да има промяна и в закона. ¹³Този, за когото говорим, не беше от племето на Левий и никога никой от неговото племе не е служил пред олтара. ¹⁴Всеки знае, че нашият Господ е от племето на Юда, а за свещеници от това племе Моисей не споменава нищо.

Исус е свещеник като Мелхиседек

¹⁵Всичко става още по-ясно, когато идва този друг свещеник, който е като Мелхиседек. ¹⁶Той бе издигнат за свещеник не по човешките правила и закони, а по силата на живот, който е неунищожим. ¹⁷За него е свидетелствано в Писанието: „Ти си свещеник завинаги, също като Мелхиседек.“†

¹⁸Сега предишната заповед се отменя, понеже беше безсилна и

*7:3 Не се знае ... от кой род е Букв.: „Мелхиседек беше без баща, без майка, без родословие“.

†7:17 Цитат от Пс. 110:4.

безполезна. ¹⁹ Законът не доведе до съвършенство, а сега ни се дава по-добра надежда, чрез която да се приближим до Бога.

²⁰ Важно е, че всичко това стана с даване на клетва, докато другите ставаха свещеници без даване на клетва. ²¹ Исус бе издигнат за свещеник с даване на клетва от страна на Бога, който му каза:

„Господ се закле и няма да измени на думата си:

«Ти си свещеник завинаги.»“ *Псалм 110:4*

²² Това означава, че Исус е гаранция за по-добър завет.

²³ Другите свещеници бяха много, защото никой от тях не можеше да продължи своята служба, след като смъртта я преустанови. ²⁴ Но щом Исус живее вечно, значи неговото свещеничество е непреходно. ²⁵ Затова той може завинаги да спаси онези, които идват при Бога чрез него, защото винаги живее да се застъпва за тях.

²⁶ Такъв първосвещеник ни трябва — свят, невинен и чист, отделен от грешниците и въздигнат над небесата. ²⁷ Той, за разлика от другите първосвещеници, не е длъжен всеки ден да принася жертви първо за своите грехове, а после и за греховете на народа, защото той извърши това веднъж завинаги, когато принесе в жертва самия себе си. ²⁸ Законът поставя за първосвещеници хора с човешки слабости, а обещанието, изречено с Божието полагане на клетва, което стана след закона, постави

за първосвещеник Сина, станал съвършен завинаги.

Исус е нашият първосвещеник

8 Същността на това, което говорим, е, че имаме такъв първосвещеник, който седна отъдно на престола на Величието в небесата ² и служи в Най-Свялото Място в истинската скиния, издигната от Господа, а не от човек.

³ Всеки първосвещеник се поставя, за да принася дарове и жертви, така че и нашият първосвещеник трябваше да има нещо, което да принесе. ⁴ Ако живееше на земята, той нямаше да бъде дори свещеник, защото вече има свещеници, които принасят даровете, изисквани от закона. ⁵ Тяхната служба е само подобие или сянка на небесните неща. Затова Бог предупреди Моисей, когато той се готвеше да издигне скинията: „Постарай се да направиш всичко по образаца, който ти беше показан в планината.“* ⁶ Но Исус бе поставен на служба, която далеч превъзхожда тяхната, точно както новият завет, чийто посредник е той, далеч превъзхожда стария и се основава на обещания за по-добри неща.

⁷ Ако първият завет беше без недостатъци, нямаше да се търси друг, който да го замени. ⁸ Но Бог обвини хората с думите:

„Виж! Идва времето, казва Господ, когато ще склуча нов завет с народа на Израел[†] и народа на Юда. ⁹ Той няма да е като онзи завет, който склучих с предците им в деня,

*8:5 Цитат от Изх. 25:40.

†8:8 *Израел* Първоначално така се нарича еврейският народ, но името „Израел“ също се използва, за да обозначи целия Божий народ — всички хора, които са святи и принадлежат на Бога. Вж. още ст. 10.

когато ги хванах за ръка, за да ги изведа от Египет, защото те не останаха верни на моя завет

и аз се отвърнах от тях, казва Господ.

¹⁰ Това е заветът, който ще склуча с народа на Израел

след онези дни, казва Господ.

В умовете им ще вложат законите си и върху сърцата им ще ги напиша.

Аз ще бъда техният Бог

и те ще бъдат моят народ.

¹¹ И няма да е нужно вече никой да учи

своя съгражданин или сънародник

и да му казва: «Познай Господа!»,

защото всички ще ме познават —

от най-ниско до най-високопоставения.

¹² Ще им простя всички злодеяния

и никога вече няма да си спомня греховете им.“ *Еремия 31:31-34*

¹³ Бог нарече този завет „нов“, като с това призна първия за стар, а всичко, изживяло времето си и вече остаряло, скоро изчезва.

Богослужението по времето на стария завет

9 Първият завет имаше правила, по които да се служи на Бога, и земно светилище за поклонение.

² Издигнатата бе скиния, в чиято първа част, наречена „Свялото Място“, бяха поставени светилникът и масата за присъствените хлябове,* принесени на Бога. ³ Зад втората завеса беше онази част, наречена „Най-Свялото Място“, ⁴ а в нея се намираха златният жертвеник за изгаряне на

тамян и кивотът на завета, целият обкован в злато. В кивота бяха поставени златният съд с манна, Аароновият жезъл, който някога се беше разлистил, и каменните плочи с десетте заповеди на завета. ⁵ Над кивота бяха херувимите на славата, прострели криле над мястото на умилоствението.[†] Но сега не е нужно да говорим подробно за всичко.

⁶ Когато тези неща бяха подредени по описания начин, свещениците всеки ден влизаха в първата част, където извършваха богослужението.

⁷ А във втората част имаше право веднъж годишно да влиза само първосвещеникът, който винаги трябваше да носи жертвена кръв и да я принася пред Бога за своите грехове и за греховете, извършени от хората поради незнание. ⁸ С тези две отделни части Святият Дух ни учи, че пътят към Най-Свялото Място не е бил отворен, докато все още е съществувала първата част, ⁹ символизираща настоящето. Това означава, че принесените дарове и жертви не могат да очистят съвестта на онези, които ги принасят, и така да ги направят свършени, ¹⁰ защото се отнасят само до ястия и питиета, и различни ритуални измивания. Това са само външни правила, които Бог постанови, докато дойде новият ред.

Богослужението по времето на новия завет

¹¹ Но сега дойде Христос като първосвещеник на всичко

***9:2 присъствените хлябове** 12 безквасни хляба, дар за Бога, поставяни в храма в Ерусалим всяка събота. Само свещениците имат право да ядат този хляб. Вж. Лев. 24:5-9.

[†]**9:5 мястото на умилоствението** Място върху кивота на завета, където веднъж годишно първосвещеникът слага кръвта на жертвеното животно, за да плати за греховете на хората.

добро, което вече е настояща действителност. Той служи в скиния по-велика и по-съвършена — скиния, която не човешки ръце са създали и която не е част от този сътворен свят.¹² Той не използва кръвта на кози и телци, а влезе в Най-Свящото Място веднъж и завинаги със своята собствена кръв, като с нея ни осигури вечно изкупление.¹³ Щом кръвта на кози и телци и пепелта на една юница, поръсени върху нечистите, могат да ги осветят и да ги очистят външно,¹⁴ колко по-голяма сила ще има тогава кръвта на Христос! Чрез вечния Дух той предложи на Бога себе си като съвършена жертва. Неговата кръв ще очисти съвестта ни от делата, водещи до смърт, за да можем да служим на живия Бог.

¹⁵ Затова Христос е посредникът на един нов завет, като със смъртта си изкупи греховете, извършени по време на първия, за да могат сега призованите от Бога да получат обещаното им вечно наследство.

¹⁶ Щом има завещание,* трябва да е налице и доказаната смърт на този, който го е направил,¹⁷ защото завещанието влиза в сила само след смъртта на завещателя и не може да бъде изпълнено, докато той е жив.¹⁸ Ето защо и първият завет не влезе в сила без кръв,¹⁹ затова след като извести на всички хора всяка заповед на закона, Моисей взе кръвта на телци и кози, смеси я с вода, червена вълна и исоп, напръска с това книгата със закона и всички хора,²⁰ като каза: „Това е кръвта на завета, който Бог ви заповяда да спазвате.“†²¹ По същия начин той напръска

скинията и всичко, което се използва при богослужението.²² Според закона почти всичко се очиства с кръв и няма опрощение, ако не се пролее кръв.

Жертвата на Христос премахва греховете

²³ С такива жертви трябваше да се очистят подобията на небесните неща, но за самите небесни неща трябваша по-добри жертви.²⁴ Христос не влезе в светилище, издигнато от човешки ръце — подобие на истинското, а отиде в самото небе да застане сега пред Бога от наше име.²⁵ Той не влезе да се принесе в жертва многократно, както всяка година прави първосвещеникът, влизайки в Най-Свящото Място с чужда кръв.²⁶ Защото ако беше така, то от сътворението на света до днес той би трябвало много пъти да страда. Вместо това Христос се яви веднъж и завинаги сега, в края на времената, за да премахне греха, като принесе в жертва себе си.²⁷ Участиа на човек е да умре веднъж и след това се изправя пред съд.²⁸ Така и Христос принесе себе си в жертва веднъж, за да премахне греховете на много хора, и ще се яви втори път: не за да изкупва грехове, а за да спаси онези, които го чакат с нетърпение.

Жертвата на Христос ни прави съвършени

10 Законът ни дава само неясни контури на бъдещите блага, а не истинския им образ, и никога не може с едни и същи жертви, принасяни постоянно година след година, да направи съвършени онези,

*9:16 *завещание* Гръцката дума също се превежда като „завет“ или „споразумение, договор“.

†9:20 Цитат от Изх. 24:8.

които идват с тях да се поклонят на Бога. ²Нали ако можеше да стори това, вече нямаше да се принасят жертви, защото онези, които се покланят, щяха да бъдат очистени веднъж завинаги и нямаше да се чувстват виновни за греховете си. ³Вместо това, жертвоприношенията всяка година напомнят на хората за греховете им. ⁴Невъзможно е кръвта на юнци и кози да премахне греховете.

⁵Затова, когато дойде в света, Христос каза:

„Ти не искаше жертва и принос, но пригответи тяло за мен.

⁶Теб не те радваха всеизгаряния и жертви за грехове.

⁷Тогава казах: «Ето ме!

Както пише за мен в книгата на закона,

дойдох да изпълня волята ти, о Боже!» *Псалм 40:6-8*

⁸Първите му думи бяха: „Ти не искаше жертви и приноси, нито те радваха всеизгаряния и жертви за грехове“, (макар че законът изисква да бъдат принесени). ⁹А след това каза: „Ето ме! Дойдох да изпълня волята ти.“ По този начин той отмени първата система и постави начало на втората. ¹⁰Според тази воля ние станаме святи чрез жертвата на тялото на Исус Христос, извършена веднъж и завинаги.

¹¹Всеки ден свещеникът се изправя да изпълни задълженията си и отново и отново принася едни и същи жертви, които никога не могат да премахнат греховете. ¹²А Христос принесе една единствена жертва за греховете и тази жертва е достатъчна за всички времена. След това той

седна отдясно на Бога. ¹³Сега чака, докато враговете му бъдат подчинени на властта му,* ¹⁴защото с една жертва той направи онези, които са станали святи, съвършени завинаги.

¹⁵Святият Дух също ни потвърждава това. Първо той казва: ¹⁶„Това е заветът, който ще склуча с тях

след онези дни, казва Господ: в сърцата им ще вложи законите си, в умовете им ще ги напиша.“ *Еремия 31:33*

¹⁷А след тези думи допълва:

„И греховете и злодеянията им никога вече няма да си спомня.“ *Еремия 31:34*

¹⁸Щом те са простени, значи жертва за грях повече не е нужна.

Приближете се към Бога

¹⁹Братя и сестри, чрез кръвта на Исус можем уверено да влезем в Най-Святото Място ²⁰по нов и жив път, който той отвори за нас през завесата, тоест чрез своето тяло.

²¹Имаме велик свещеник над Божия дом. ²²Затова, след като сърцата ни са напръскани, за да се очистим от виновна съвест, и след като сме измили телата си с чиста вода, да се приближим към Бога с искрени сърца и непоколебима вяра. ²³Нека здраво се хванем за надеждата, която изповядваме, защото Онзи, който даде обещанието, държи на думата си.

Подкрепяйте се един друг

²⁴Да се отнасяме с разбиране един към друг и да се насърчаваме към любов и добри дела. ²⁵Да не преставаме да се събираме,

*10:13 докато ... властта му Букв.: „докато враговете му бъдат направени столче за краката му“.

каквото навик имат някои, и да се подкрепяме помежду си; и все по-често да го правим, виждайки, че Денят приближава.

Не отхвърляйте Христос

²⁶ Ако съзнателно продължаваме да съгрешаваме, след като напълно сме познали истината, за нашите грехове няма да има друго жертвоприношение. ²⁷ Остава ни само ужасяващото очакване

на съда и яростния огън, който ще погълне онези, които се противопоставят на Бога. ²⁸ Всеки, който отказва да се подчини на закона на Моисей, безмилостно се осъжда на смърт въз основа на показания на двама или трима свидетели. ²⁹ Помислете тогава какво по-страшно наказание заслужава онзи, който е потъпкал Божия Син, показал е пълно неуважение към кръвта на завета, чрез която е станал свят, и е обидил Духа на благодатта!

³⁰ Познаваме Онзи, който каза: „Мое е отмъщението. Аз ще отплатя.“* и също: „Господ ще съди своя народ.“†

³¹ Ужасно е да попаднеш в ръцете на живия Бог.

Не губете предишната си смелост и радост

³² Спомнете си дните в началото, когато бяхте току-що просветени. Вие трябваше да понесете предизвикателството на жестоки страдания. ³³ Понякога търпяхте обиди и мъчения пред очите на всички, друг път споделяхте страданията на онези, които бяха подложени на такова отношение. ³⁴ И не само бяхте съпричастни към

мъките на хвърлените в затворите, но и когато отнемаха имота ви, приемахте това с радост, понеже знаехте, че притежавате нещо по-добро, нещо непреходно.

³⁵ Не губете смелостта си и ще бъдете богато възнаградени. ³⁶ Трябва да постоянствате, за да получите Божието обещание, след като сте изпълнили волята му. ³⁷ Защото: „Още малко и Идващият ще дойде и няма да се забави.

³⁸ Моят праведник чрез вяра ще живее, но ако от страх се отдръпне, душата ми няма да се радва в него.“

Авакум 2:3-4 (Сентуагинта)

³⁹ Ние не сме от хората, които се отдръпват от страх и са изгубени, а сме онези, които имат вяра и са спасени.

Вярата

11 Вярата е сигурност в това, на което се надяваме, убеденост в неща, които не можем да видим. ² Заради тази вяра Бог похвали хората, живели в древността.

³ Защото вярваме, ние разбираме, че вселената е сътворена по заповедта на Бога и видимото се е родило от невидимото.

⁴ Защото вярваше, Авел принесе на Бога по-добра жертва от тази на Каин. Бог одобри даровете му и го нарече праведен; и сега, макар и мъртъв, той все още ни говори чрез вярата си.

⁵ Защото вярваше, Енох бе пренесен в друг живот, без някога да умре. Тялото му не беше открито — Бог бе пренесъл Енох, и съществува свидетелството, че преди да бъде пренесен, той е радвал Бога. ⁶ Ако

* 10:30 Цитат от Вт. 32:35.

† 10:30 Цитат от Вт. 32:36.

човек няма вяра, е невъзможно да радва Бога. Който отива при Бога, трябва да вярва, че той съществува и възнаграждава всеки, който наистина го търси.

⁷ Защото вярваше, когато Ной бе предупреден за неща, които никой още не виждаше, той прие всичко за истина и построи своя кораб, за да спаси семейството си. Чрез вярата си Ной осъди света и наследи праведността, която идва чрез вяра.

⁸ Защото вярваше, Авраам послуша Бога, когато той го призова да тръгне към обещаната му в наследство земя, и замина, макар че не знаеше къде всъщност отива. ⁹ Защото вярваше, той живя в обещаната земя като чужденец. Живя в шатри с Исаак и Яков, които бяха наследници заедно с него на същото обещание, ¹⁰ защото очакваше града* с вечни основи, чийто архитект и строител е Бог.

¹¹ Защото вярваше, Авраам се сдобил с дете въпреки напредналата си възраст и безплодието на Сара, понеже счел за верен Онзи, който бе дал обещанието. ¹² И така, от този човек, който бе на прага на смъртта, се народиха потомци, многобройни като звездите на небето и неизброими като песъчинките на морския бряг.

¹³ До последния си ден всички тези хора живяха, вярвайки. Те не получиха обещанията, а само ги зърнаха отдалеч и ги приветстваха. Те открито признаваха, че са само чужденци, които посещават земята. ¹⁴ Хора, които говорят така, показват, че търсят страна за своя родина. ¹⁵ Ако имаха предвид тази, която бяха

напуснали, можеха да се завърнат там. ¹⁶ Но те копнееха за по-добра — тоест за небесна страна. Заради това Бог не се срамува да се нарече техен Бог, защото им е приготвил град.

¹⁷ Защото вярваше, Авраам бе готов да принесе в жертва Исаак, когато Бог поиска да го изпита. Да, този, който получи обещанията, бе готов да принесе в жертва единствения си син, ¹⁸ за когото Бог му бе казал: „Чрез Исаак ще дойдат потомците ти.“[†] ¹⁹ Авраам разсъди, че Бог може дори да възкресява от мъртвите, и в известен смисъл сякаш си върна Исаак оттам, когато Бог го възпря да извърши това жертвоприношение.

²⁰ Защото вярваше, Исаак благослови Яков и Исав за онова, което им предстоеше. ²¹ Защото вярваше, Яков благослови всеки от синовете на Йосиф, когато умираше, и се поклони на Бога, подпирайки се на бастуна си.

²² Защото вярваше, в края на живота си Йосиф говори за излизане на израелтяните от Египет и даде наставления какво да правят с тленните му останки.

²³ Защото вярваха, родителите на Моисей го криха три месеца, след като се роди. Те видяха какво хубаво дете е и не се страхуваха от нареждането на царя.

²⁴ Защото вярваше, когато порасна, Моисей отказа да го наричат сина на фараоновата дъщеря. ²⁵ Вместо да се радва на краткотрайните наслади на греха, той предпочете да страда заедно с Божия народ. ²⁶ За него позорът, изстрадан заради Месията, беше по-ценен от съкровищата на

* **11:10 града** Духовният „град“, наречен още „небесния Ерусалим“, където Бог живее със своя народ (вж. Евр. 12:22).

† **11:18** Цитат от Бит. 21:12.

Египет, тъй като погледът му беше отправен напред към обещаната му награда.

²⁷ Защото вярваше, той напусна Египет, без да се бои от гнева на царя и остана твърд, сякаш можеше да види Онзи, който е невидим. ²⁸ Защото вярваше, Моисей отпразнува Пасхата и поръси с кръвта, за да не може Унищожителят* да докосне първородните на Израел.

²⁹ Защото вярваша, хората пресякоха Червено море, сякаш вървяха по суша. Но когато египтяните се опитаха да сторят същото, се издавиха.

³⁰ Защото израелтяните вярваха, стените на Ерихон се срутиха, след като бяха обкръжени в продължение на седем дни.

³¹ Защото вярваше, Раав проститутката, която приятелски прие съгледвачите, не беше убита с непокорните.

³² Какво още да добавя? Няма да ми стигне времето да разкажа за Гедеон, Варак, Самсон, Йефта, Давид, Самуил и пророците. ³³ Тези хора имаха вяра и затова побеждаваха царства, раздаваха правосъдие, получаваха обещания от Бога, затваряха усти на лъвовете, ³⁴ потушаваха огромни пожари, спасяваха се от острието на меч, от слабостта печелеха сила, в битките ставаха могъщи и обръщаха в бяг чуждите войски.

³⁵ Жените получаваха обратно своите мъртви, които бяха възкресени. Други биваха измъчвани, но отказваха освобождение, за да бъдат възкресени за по-добър живот. ³⁶ Някои трябваше да търпят подигравки и бичуване, а други — окови и затвор. ³⁷ С камъни ги

умъртвяваха, с триони на две ги разрязваха, с мечове ги убиваха. Те се скитаха облечени в овчи и кози кожи — бедни, гонени, малтретирани.

³⁸ Светът не ги заслужаваше. Скитаха се из пустини и планини, криеха се в пещери и дупки в земята.

³⁹ Заради вярата си всички тези хора бяха похвалени, но не получиха обещаното. ⁴⁰ За нас Бог бе предопределил нещо по-добро, така че само заедно с нас да могат да станат съвършени.

Следвайте примера на Исус

12 Заобиколени сме от тези многобройни свидетели, затова да отхвърлим от себе си всичко, което ни пречи, и греха, който толкова лесно ни оплита, и с упорито постоянство да тичаме по трудния път на надбягването, който лежи пред нас. ² Нека винаги пред погледа ни бъде Исус, който ни води в нашата вяра и я прави съвършена. Заради радостта, която го очакваше, той изтърпя смъртта на кръста и презря срама ѝ, и сега е седнал отдясно на Божия престол. ³ Помислете за него — той изтърпя такива злъчни обиди от страна на грешниците! Така че, не се изморявайте и не се отказвайте.

Бог е като баща

⁴ В борбата си против греха вие още не сте се изправили пред смъртта.

⁵ Нима сте забравили насърчителните думи, с които Бог се обръща към вас като към синове:

„Сине мой, не гледай лекомислено на възпитанието от Господа.

*11:28 **Унищожителят** За да накаже египтяните, Бог изпраща ангел да убие първородния във всеки дом. Вж. Изх. 12:29-32.

Не се отчайвай, когато той те избличава.

⁶ Защото Господ възпитава онези, които обича, и наказва всеки, когото приема за свой син“? *Притчи 3:11-12*

⁷ Търпеливо понасяйте възпитанието, защото то показва, че Бог се отнася към вас като към синове. Нима има син, чийто баща да не го възпитава? ⁸ А не ви ли възпитават като всички останали, значи сте незаконни, а не истински синове. ⁹ Ние всички сме имали земни бащи, които са ни възпитавали, и ние сме ги уважавали. Колко по-голямо тогава трябва да е подчинението ни към нашия духовен Баща, за да живеем! ¹⁰ Нашите земни бащи ни възпитаваха за кратко и така, както считаха за най-добре, а Бог ни възпитава за наше добро, за да можем да станем святи като него. ¹¹ Когато ни възпитават, това не носи радост, а скръб, но по-късно, след като сме се поучили, получаваме мир, защото започваме да живеем праведно.

Внимавайте как живеете

¹² И така, повдигнете отпуснатите си ръце и заякчете слабите си колене! ¹³ Вървете по прави пътеки, за да не се изкълчи куцият крак, а напротив — да оздравее.

¹⁴ Старайте се да живеете в мир с всички хора и животът ви да е свят, защото без святост никои няма да види Господа. ¹⁵ Внимавайте да няма някой, който да не успее да получи Божията благодат, да не

поникне някой горчив корен, който да причини вреда и да оскверни много други хора. ¹⁶ И никои да не върши сексуални грехове, нито да е със светски ум като Исав, който за едно ядене продаде правото си на първороден. ¹⁷ Както знаете, по-късно той поиска да получи благословията на баща си, но беше отхвърлен и по никакъв начин не можа да промени стореното, въпреки че се молеше със сълзи на очи.

¹⁸ Вие не сте дошли при онова, което може да бъде усетено чрез сетивата и което изгаря с огън, нито при тъмнина, мрак или буря, ¹⁹ нито при тръбен звук, нито при говорещ глас, накарал онези, които го чува, да се молят никога повече да не го чуят, ²⁰ защото не можеха да понесат това, което им се заповядваше: „Дори ако животно се докосне до планината, ще бъде убито с камъни.“* ²¹ Наистина гледката беше толкова ужасяваща, че Моисей каза: „Треперя от страх!“†‡

²² Не, вие сте дошли при планината Сион, при града на живия Бог, при небесния Ерусалим, при десетките хиляди ангели, събрали се с радост, ²³ при църквата на първородните, чиито имена са записани в небесата, при Бога, съдията на всички хора, при духовете на праведните, които са станали съвършени. ²⁴ И сте дошли при Исус, посредника на новия завет, и при поръсената кръв, която говори за по-добри неща от кръвта на Авел.

²⁵ Внимавайте да не откажете да слушате Онзи, който ви говори. Щом не можах да избегнат наказание онези, които отказаха да

*12:20 Цитат от Изх. 19:12,13.

†12:21 Цитат от Вт. 9:19.

‡12:21 *Стихове 18-21* Имат се предвид събитията, преживяни от народа на Израел при планината Синай и записани в Изход 19.

се вслушат в гласа на този, който ги предупреждаваше на земята, то колко по-малка е надеждата да избегнем наказанието, ако се отвърнем от Онзи, който ни предупреждава от небесата! ²⁶Тогава гласът му разтърси земята, но сега той е обещал: „Още веднъж ще разтърся не само земята, но и небето.“ ²⁷Думите „още веднъж“ показват, че всичко, което може да се поклати, ще изчезне — а само сътвореното ще остане.

²⁸И така, щом получаваме непоклатимо царство, нека се изпълним с признателност, за да служим на Бога по начин, който го радва, с уважение и страхопочитание, ²⁹защото нашият Бог е всепоглъщащ огън.

Как да радваме Бога

13 Продължавайте да се обичате като братя и сестри в Христос. ²Не забравяйте да сте гостоприемни, защото така, без да знаят, някои са посрещали в домовете си ангели. ³Спомняйте си за затворниците сякаш сте заедно с тях в затвора. Не забравяйте страдащите, защото и вие имате тяло, което може да бъде подложено на страдания.

⁴Бракът трябва да се почита от всички и брачното легло да се пази неопетнено, защото Бог ще съди сексуално неморалните и прелюбодейците. ⁵Не робувайте на любовта към парите и се задоволявайте с това, което имате, защото Бог е казал:

„Никога няма да те изоставя.
Никога няма да те напусна.“

Второзаконие 31:6

⁶Затова уверено можем да кажем:

„Господ ми помага, няма защо да се страхувам.

Какво би могъл да ми стори човек?“

Псалм 118:6

⁷Помнете водачите си, които ви учеха на Божието послание — размислете как живяха и как умряха, и бъдете като тях във вярата. ⁸Исус Христос е същият и вчера, и днес, и завинаги. ⁹Не се оставяйте да ви отклонят различни учения, чужди на Благата вест. За предпочитане е да укрепвате сърцата си с благодат, а не с правила за храни, които не помогнаха на онези, които ги спазваха.

¹⁰Имаме олтар, от който свещениците, служещи в скинията, нямат право да ядат.

¹¹Първосвещеникът отнася кръвта на жертвените животни в Най-Свялото Място като принос за греховете, а телата на тези животни се изгарят вън от стана. ¹²Така и Исус страда и умря извън градската порта, за да направи хората святи чрез собствената си кръв. ¹³Затова да отидем при него извън стана и споделим с него срама му. ¹⁴Защото тук нямаме постоянен град, а търсим бъдещия. ¹⁵И нека чрез Исус непрестанно принасяме на Бога жертва на възхвала, тоест плода на устните ни, изповядващи неговото име. ¹⁶Не пропускайте да вършите добро и да споделяте каквото имате, защото именно такива жертви радват Бога.

¹⁷Слушайте водачите си и им се подчинявайте, защото те бдят за душите ви и ще отговарят за вас. Така те ще могат да вършат работата си с радост, а не с болка и скръб, което няма да ви е от полза.

*12:26 Цитат от Аг. 2:6.

¹⁸ Молете се за нас. Уверени сме, че съвестта ни е чиста и винаги се опитваме да постъпваме правилно. ¹⁹ Най-настойтелно ви моля за това, за да мога час по-скоро да бъда отново изпратен при вас.

Последни думи и поздрави

²⁰ Нека Богът на мира, който чрез кръвта на вечния завет възкреси от мъртвите великия пастир на овците — нашия Господ Исус, ²¹ ви снабди с всичко добро, за да изпълните волята му. И нека чрез Исус Христос постигне в нас онова, което го радва. На Исус

Христос да бъде славата завинаги! Амин.

²² Моля ви, братя и сестри, търпеливо да изслушате това послание, с което искам да ви насърча. То е съвсем кратко. ²³ Знайте, че нашият брат Тимотей е пуснат на свобода и веднага щом пристигне, ще го взема със себе си и двамата ще дойдем да ви видим.

²⁴ Поздравете всички свои водачи и всички Божии хора. Вярващите, които са в Италия, ви пращат поздрави.

²⁵ Божията благодат да бъде с всички вас.